

FAGLIGE TEMAER
Kontakt: Jens Mathiasen
jema@effektivtlandbrug.dk
63 38 25 37 - 61 22 67 55

**aktuelt
tema**

Kvæg tåler op til fem procent af vårbrandbæger i foderet i en periode

Vårbrandbæger indeholder pyrrolizidin alkaloider, som er skadeligt for husdyr, og stoffet bevares selvom planten tørres eller ensileres. Kvæg kan tåle planten i moderate mængder i en periode.

fjerfligede blade. Både blade og nederste del af stænglen er spindelvævshåret. Det skriver landbrugsinfo.dk.

Blomsterne er gule. De cirka to centimeter brede kurve er samlet i halvskearme.

Planten bliver 20-40 centimeter høj og har en opret, glat, fra grunden grenet, oftest noget hvidlådden stængel.

Vækst

Vårbrandbæger spirer normalt frem efter høst i august-september og overvintrer i rosetstadiet.

Planten er meget tidligt i vækst om foråret, blomstrer allerede i maj og fortsætter blomstringen i en meget lang periode.

Frøene har en stor fnok bestående af hvide, silkeagtige hår, der betyder, at de kan spredes over store afstande.

Giftighed

Vårbrandbæger indeholder

Vårbrandbæger skal bekæmpes, når den spirer frem i august, og rosetterne er små. Om foråret, når de har samme størrelse som på billedet, er de meget svære at bekæmpe, og vil hurtigt blomstre. (Foto: Videncentret for Landbrug)

pyrrolizidin alkaloider, som er skadeligt for husdyr. Stoffet bevarer sin giftighed, selvom planten tørres eller ensileres.

Kvæg kan få forgiftninger, men kan dog i kortere perioder tåle et indhold af Vårbrandbæger i foderet på fem

procent af grovfodertørstoffet. Det kan dog ikke anbefales at bruge foder, som indeholder denne mængde gennem flere måneder. Et indhold på fem procent af tørstoffet i en græs-afgrøde svarer til 35 - 40 planter pr. 100 kvadratmeter i en normal afgrøde til slæt. Under afgræsning vil kreaturerne normalt vrage de bitre planter. Ved græsmangel kan dyrene dog tvinges til at æde planterne, hvorved de hurtigt vil komme over det niveau, hvor der ses forgiftningssymptomer.

Forebyggelse og bekæmpelse

Vårbrandbæger kan forebygges ved at slå brakmarker, grøftekanter og andre naturarealer ved begyndende blomstring i maj. Dermed stoppes frøspredningen til markerne med afgræsning eller slæt.

Etabler græs- og brakmar-

ker, så der er et tæt plantedække så hurtigt som muligt efter høst af forudgående afgrøde. På brakmarker, der er beliggende på lettere jordtyper, anbefales en frøblanding med kløver, hvilket vil give Vårbrandbægerne større konkurrence.

Kemisk bekæmpelse kan ske, når planterne har udviklet to til seks blade fra midten af august til midten af september. Om foråret i korn bekæmpes Vårbrandbæger med de normalt anvendte ukrudtsmidler.

Hvis der på økologiske brug konstateres betydelige mængder af Vårbrandbæger i den nye kløvergræsmark, bør arealet anvendes til afgræsning. Græstilbuddet skal være rigeligt, så dyrene ikke tvinges til at æde Vårbrandbægerne. Når ukrudtet har nået en anseelig højde og er i begyndende blomstring afpudses marken helt i bund, og materialet fjernes fra arealet.

Herefter kan afgræsning fortsætte på normal vis. Hvis afhugningen har været vellykket, og planterne ikke sætter sideskud, kan arealet også anvendes til slæt.

kl5

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.